

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπανίδης → ampanidis@gmail.com

Η “ΑΡΓΚΟ” ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Η λέξη «αργκό» προέρχεται από τα λατινικά και τα γαλλικά. Εμφανίστηκε πρώτη φορά τον 17οιάνων. Σημαίνει μια συνθηματική γλώσσα, η οποία εμποδίζει κάποιους να καταλαβαίνουν μυστικές συζητήσεις. Αρχικά χροιμοποιήθηκε ως μυστικός κώδικας επικοινωνίας, κυρίως για ανθρώπους του υποκόσμου, αλλά και ως ανεπίσημο λεξιλόγιο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπως ο χώρος εργασίας. Από τότε χροιμοποιείται ευρέως, κυρίως ανάμεσα στους νέους, όχι μόνο σαν μέσο διαφοροποίησης από τους ενηλίκους, αλλά και ως χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας ομάδας. Οι νέοι τείνουν να τη χροιμοποιούν, γιατί με αυτό τον τρόπο νιώθουν ότι απογαλακτίζονται από τους γονείς τους και μπορούν να επικοινωνούν με άτομα της ίδιας πλικίας χωρίς να γίνεται αντιληπτό από τους άλλους για ποιο πράγμα μιλάνε. Επιπλέον, οι νέοι θεωρούν ότι το να μιλάς σε αργκό είναι αναγκαίο για να ενταχθείς στα δεδομένα της εποχής σου. Πιστεύουν ότι μιλώντας με το συγκεκριμένο τρόπο γίνονται αρεστοί στους άλλους και πιο δημοφιλείς.

Ο τρόπος χρήσης της αργκό, εκτός από μερικές εκφράσεις που έχουν ενταχθεί γενικά στη γλώσσα μας, διαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες. Καταρχάς, διαφέρει από τόπο σε τόπο, αλλά και από εποχή σε εποχή. Επίσης, χροιμοποιείται ανάλογα με το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται ο ομιλητής. Για παράδειγμα, είναι περιορισμένες εκφράσεις που χροιμοποιούνται στον χώρο εργασίας, και περισσότερες αυτές ανάμεσα σε φίλους. Ακόμη διαφοροποιείται ανάμεσα σε πλικιακές ομάδες - μια παρέα εφήβων έχει διαφορετικό λεξιλόγιο από μια παρέα ενηλίκων άνω των 35. Οπότε φανταστείτε τί γίνεται με τους ομογενείς οι οποίοι πολλές φορές δεν έχουν και άμεση επαφή με αυτές τις αλλαγές στην γλώσσα.

Γλωσσάρι για κάθε περίπτωση

Ας ρίξουμε μιά ματιά σε μερικές από αυτές τις λέξεις ή εκφράσεις. Μερικές είναι διασκεδαστικές ενώ άλλες είναι δυσκολονότες.

Το έχω! = Ναι, το μπορώ/το γνωρίζω/μου φαίνεται καλή ιδέα. Σημαίνει, επίσης, είμαι καταπληκτικός: «Το ‘χει, λέμε!» Συνώνυμο του παλιότερου «Είσαι θεός/-ά!» και του ακόμη παλιότερου «Σκίζεις!».

Δεν της το ‘χα = Δεν την είχα ικανή για κάτι τέτοιο...

Δεν υπάρχει! = Είναι απίστευτο, τρελό, καταπληκτικό. Το χροιμοποιούμε και ως υπερθετικό για πρόσωπα: «Καλά, δεν υπάρχεις, μιλάμε!»

Ο,ι να ‘ναι = Χροιμοποιείται πάρα πολύ και με διάφορες αφορμές, αλλά και χωρίς αφορμή: δηλώνει την ασυνεννοία, την ανοργανωσία. Ως χαρακτηρισμός προσώπου δηλώνει κάποιον που είναι στον κόσμο του: «Ο τύπος είναι ό,ι να ‘ναι!» Ανάμεσα σε παρέες, παίρνει και την έννοια του «Δε βαριέσαι» ή του «Ας πάει και το παλιάμπελο».

Το ‘χει κάψει, είναι καμένος = Τα εγκεφαλικά του κύτταρα έχουν καταστραφεί (από ουσίες ή από βιντεογκέιμ).

Δεν την παλεύω = Δεν μπορώ, δεν αντέχω άλλο, δεν «το ‘χω».

Τα σπάμε = Είμαστε καταπληκτικοί, «το ‘χουμε», περνάμε σούπερ. «Τα σπάει!» = είναι τέλειο, εντυπωσιάζει...

Πού ‘σαι, ρε μαν; = Η φράση χροιμοποιείται έτοι ακριβώς ως χαιρετισμός. Από το αγγλικό man και με εμφανή την επιρροή της χηπ χωρικούρας.

Νταουνιάσου! = Κάτος κάτω, sit down. Είναι νέα, χιουμοριστική χρήση που δεν έχει σχέση με το «ντα-

ουνιάζομαι», το «πέφτω ψυχολογικά», που πάντα λαστ γίαρ!

Ενιγουέι = (Anyway) Οπως και να ‘χει. Χροιμοποιείται όπως και το αντίστοιχο αγγλικό.

Χελόου; = (Hello?) Είναι κανείς εκεί; (μέσα στο κεφάλι σου) ή «το ‘χεις ακατοίκητο;» Χροιμοποιείται όπως και το αντίστοιχο αγγλικό, για να δηλώσει το υπερπροφανές, αυτό που ο άλλος είναι «ζώγγολο» αν δεν το καταλαβαίνει.

Τζίζας = (Jesus) Ο Ιησούς και τα άτομα που έχουν εμφάνιση αυτού του τύπου. «Πού πας, ρε μεγάλε, με τα μαλλιά σαν τον Τζίζας;»

Ρισπέκτ! = (Respect!) Χροιμοποιείται όπως και η αντίστοιχη αγγλική έκφραση, για να δηλώσει βαθιά εκτίμηση σε πρόσωπο, πράγμα ή κατάσταση: «Εντάξι, ξέρει μπάσκετ το άτομο, ρισπέκτ!» – «Χα, χα, ρισπέκτ, μεγάλε, μου ‘φτιαξες το κέφι, μαν!»

Οκέικ = Το οκέι σε χιουμοριστική εκδοχή, με μεγάλη πέραση αυτόν τον καιρό.

Αν-παίκταμπλ = Από το στερπτικό a + παίζομαι + την αγγλική κατάληξη -able: Δεν παίζεται!

Λ.Α. (προφέρεται ελ έι) = Το λεκανοπέδιο Απικής, στη γλώσσα των χηπ-χόπερ και των δυτικών προαστίων. Πώς είναι το Λος Αντζελες; Καμία σχέση!

Το ουσιόφόνι = Ελληνοποίηση του youtube (εσύ+οιφόνι). Χροιμοποιείται με χιουμοριστική διάθεση.

Λεβελιάζω = Από το αγγλικό level: Ανεβαίνω επίπεδα με γοργούς ρυθμούς, σε ον λάιν γκέιμ. Σημαίνει και το έχω κολλήσει άσχημα (εθιστεί) και παίζω όλη μέρα.

Ζούδι = Ζώο, άχρονος. Η νέα γενιά το χροιμοποιεί με σχετικά ελαφριά διάθεσην. «Καλά, ρε ζούδι, δεν υπάρχει αυτό που λες!»

Ζώγγολο = Από το ζώο + μόγγολο. Χροιμοποιείται για να δώσει έμφαση στη χαμπλή διανοπική ικανότητα του αναφερόμενου ως «ζώγγολο».

Ούζο = Ούφο, ζώο, χαζό.

Εφαγα χι, έριξα χι = Απόρριψη, χυλόπιτα, διακοπή διπλωματικών σχέσεων: «Δεν με ξέρει καλά εμένα, θα φάει ένα χι που θα είναι όλο δικό του!»

Καστανάς = Ο ασήμαντος, ο τίποτα: «Τι κάνει αυτή με τον καστανά;»

Σάπως = Κάποιος που δεν είναι εντάξει.

Μαλακάσας = Λίγο πιο ελαφρύ από το σκέτο...

Σκαλώνω = Κολλώ, δυσκολεύομαι: «Να δεις πώς τον είπε; Σκάλωσα τώρα...»

Λούζομαι, το λούζω = Αράζω χωρίς να κάνω τίποτα, «σαπίζω»: «Πώς λούστηκες χτες;» (Δηλαδή, τι έκανες;) Συχνές χρήσεις: «Ασε, σόμερα πάλι έλουσα» – «Έίσαι λούστης!»

Σάπινγκ = Από το «σαπίζω» και την κατάληξη -ing: Το λούζω, δεν κάνω τίποτα, είμαι όλη μέρα στον καναπέ... «Κομμάτια είμαι από χτες, σόμερα θα κάνω σάπινγκ». Να μη συγχέεται με το παλιότερο «κοκούνινγκ», που πάντα η αγγλική έκφραση cocooning και είχε τη θετική έννοια του αράγματος στο ζεστό σπιτικό.

Κλασικά = Ξανά στη μόδα μεταξύ των νέων παιδιών, προς απόδειξην του ότι όλες οι μόδες, ακόμη και οι λεπτικές, μπορούν να επιστρέψουν: «Και, κλασικά, το λούσαμε και χτες». Σήμερα, όμως, χροιμοποιείται όπως και το «classic» στην αγγλικά.

Επικό = Τρομερό, καταπληκτικό, ανώτερο από «κλασικό». Επίσης χαρακτηρίζει και μια εντυπωσιακή γυναίκα: «Επική γκόμενα, λέμε!»

Ελεος! = Χροιμοποιείται όπως και το αντίστοιχο αγγλικό «mercy!» ως επιφώνημα. «Πάλι ποδόσφαιρο θα

δείτε; Ελεος!»

Σαύρα = Μη εμφανίσιμη γκόμενα.

Φλόμπα = Μη εμφανίσιμη, παράλληλα δε και κακού ή φτυνού γούστου γκόμενα.

Γκικ = Φύτουκλας (και τα πιο ελαφρά: οπασίκλας, φυτό). Geek: Ατομο που δεν «το ‘χει» με το γενικό περιβάλλον και που είναι κολλημένο με αντικείμενα ή θέματα διανοπικού περιεχομένου, τεχνολογίας και αντίστοιχων παιχνιδιών (πλεκτρονικών και μπ). Το «οπασίκλας» αφορά περισσότερο τον κολλημένο με τα βιβλία και τα μαθήματα.

Ντρίμι = Το αγγλικό «dreamy» (ονειρικός, όνειρο), αντικαθιστά ταχύτατα το -παλιότερο- «θείκος». Για γραπτά μπνύματα...

Ο-μι-τζι= O.M.G., τα αρχικά του «oh, my God!» (Θεέ μου!). Εκφρασ πάρα πολύ της μόδας στην Αμερική, πέρασ μέσω ίντερνετ τούτην γενιά σε όλο τον κόσμο. Μόνο που εδώ χροιμοποιείται και... προφορικά!

ΛΟΛ = L.O.L., τα αρχικά του «laugh out loud» (γελάω δυνατά). Διεθνώς χροιμοποιείται μόνο στη γραπτή επικοινωνία μέσω ίντερνετ sms, εδώ ακούγεται κιόλας. Σημειώστε και το αρκετά χιουμοριστικό προφορικό «Ο-μι-τζι και τρία ΛΟΛ!».

ROTF-LOL = Ο υπερθετικός του ΛΟΛ, «rolling on the floor laughing out loud»: Κυλιέμαι στο πάτωμ